

26/5

Att en egyptisk student vägrats att tala

i en universitetssal i Uppsala verkar inte väl motiverat. Naturligtvis har rektor, professor Segerstedt, rätt i att man inte kan släppa fram varje student att tala i en lärosal, men i detta fall hade föreningen Laboremus, om också i efterhand, ställt sig som arrangör av föredraget, och det är praxis att studentföreningar får bruka universitetslokaler på detta sätt. Att affischerna var provocerande och att föredraget sannolikt skulle ha innehållit mer propaganda än upplysning är inte heller goda skäl för avslaget; att föredrag i politiska föreningar är agitatoriska är ingenting ovanligt, och rubrikerna är inte våldsammare än vad vi ofta möter i pressen. Det hade varit bäst att släppa fram den egyptiske nationalisten; åhörarna kunde väntas vara tillräckligt kritiska för att inte ta skada av förkunnseln. "Att tänka fritt är stort, att tänka rätt är större", står det på universitetet, men devisen anses dess bättre gammalmodig.

26/5

För att kunna förstå Israel är det nödvändigt att känna de idéer som lett fram till skapandet av den nuvarande judiska staten. Herbert Tingsten inleder sin artikelserie om Israel med ett försök att lägga upp huvudlinjerna i den sionistiska utvecklingen.

"JAG VILL GIVA dig och din säd det land där du nu bor som främling, hela Kanaans land, till evärdlig besittning och jag skall vara ert Gud." Med dessa Jahves ord till Abraham börjar den historiska översikten i den lilla handbok som Israels regering årligen utger om sitt land. Enligt traditionen skulle Jahves löfte ha givits för nära 4000 år sedan. Först 800 år senare kom judarna till Palestina, och detta land torde inte ha förblivit den judiska majoritetens hemland mer än omkring 600 år — intill "det första templets" förstörande och den babyloniska fångenskapen. Efter denna fångenskap återkom endast en minoritet av judarna till Palestina; "det andra templets" förstörande år 70 e Kr fullbordade förskingringen. För de flesta judar och under den längsta tiden av det judiska folkets historia har alltså "hemlandet" varit en dröm, inte en verklighet. Men som dröm och längtan har hemlandet varit levande och under årtusendena i förskingringen bekräftats av den judiska påskhälsningens ord: "nästa år i Jerusalem".

Myten om hemlandet har förnämlits med tron på en kallelse. Föreställningen om den ende Guden, det utvalda folket i förbund med denne Gud, om det förlovade landet som Guds gåva åt Israel, om Messias som jordisk och himmelsk frälsare inneslöt den avgörande idén om en bestämmelse, en mission. Den genomryrar Gamla testamentet och särskilt profeternas fördömanden och marningar. "Synen av den kommande Messias och hans rike — ett rike av rättfärdighet, frid och lyckalighet som skall utgå av det judiska folket — går likt ett harmo-

niskt ackord, ett ständigt återvändande tema genom alla skiftningarna av deras än bestraffande och klagande, än uppmuntrande tal och predikan", skrev Fredrika Bremer under sin Palestinaresa för hundra år sedan. Före och efter den stora förskingringen utvecklas denna tro i skilda variationer. Gud blir den ende Guden, inte bara Israels Gud. Fantasierna om Messiasriket utbildas under trycket av svarigheter och förföljelser i riktning mot humanitet, tolerans och universalism.

De judiska eller rättare de gammaltestamentliga idéerna var ett